

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA VILNIAUS UNIVERSITETAS

2005 m. balandžio 21 d. Nr. 1050-4-38

Vilnius

Santrauka

Vilniaus universitetui (toliau – Universitetas) 2004 metais trims programoms vykdyti buvo patvirtinta 125 930,4 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, gauta 125 930,4 tūkst. Lt, panaudota 123 581,4 tūkst. Lt. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Išdo departamentas pervestą ir nepanaudotą 2,35 mln. Lt specialiosios programos biudžeto asignavimų likutį įskaitė kitų biudžetinių metų specialiosios programos vykdymui.

Universiteto valstybinio audito ataskaitoje pateikiame finansinės veiklos rezultatus, nustatytus pažeidimus, klaidas, netikslumus, pastebėjimus ir rekomendacijas.

Surinkome pakankamai įrodymų, kurie duoda pagrindą teigti, kad Universiteto 2004 metų suvestinėje finansinėje atskaitomybėje yra reikšmingų klaidų, kurios išdėstytos ataskaitos skyriuje „Reikšmingos klaidos, pažeidimai ir netikslumai, dėl kurių Universiteto vadovybė turi imtis skubių ir neatidėliotinių veiksmų“.

Audito užduotis

Auditą atlikome Valstybės kontrolės finansinio audito 5-ojo departamento direktorės 2004-06-07 pavedimu Nr. 050-4.

Audituojama įstaiga – Vilniaus universitetas – valstybinė aukštoji mokykla, turinti specialųjį – universiteto – statusą. Adresas: Universiteto g. 3, Vilnius, identifikavimo kodas – 1195081.

Universiteto steigėjas – Lietuvos Respublikos Seimas.

Audituojamuoju laikotarpiu Universitetui vadovavo rektorius prof. habil. dr. Benediktas Juodka, Finansų ir ekonomikos direkcijai – direktorius Artūras Bartašiūnas.

Universiteto ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto ir ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausančių turta, dalis.

Universiteto ataskaita nurodo tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Audito atlikimo tvarka ir audituotos sritys

Mes atlikome Vilniaus universiteto Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanso (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitos (forma Nr. 2) ir kitų apyskaitų (formos Nr. 3, 4, 5, 6, 7, 8, B-3, B-11) auditą.

Atlikome auditą pagal Valstybinio audito reikalavimus. Auditas suplanuotas ir atliktas taip, kad būtų pateikti pakankami, tinkami ir patikimi įrodymai, jog Universiteto finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų informacijos iškraipymų. Audito metu buvo atliktas finansinės atskaitomybės ir sandorių auditas, apimantis apskaitos dokumentų ištyrimą, vidaus kontrolės ir finansų valdymo informacijos, sudarytų sutarčių ir sprendimų, susijusių su valstybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo teisėtumo tyrimą.

Dalyvavome stebėtojo teisėmis atliekant Universiteto turto metinę inventurizaciją, kurios metu nustatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintų Inventurizacijos taisyklių (toliau – Inventurizacijos taisyklės) pažeidimai buvo ištaisyti audito metu.

Audituojamos įstaigos finansinės veiklos rezultatai

Vilniaus universitetas yra valstybinė aukštoji mokykla, biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto. Strateginis Universiteto tikslas – rengti aukščiausios kvalifikacijos specialistus ir užtikrinti šalies mokslinę kompetenciją.

Universiteto rektoriaus patvirtinta apskaitos politika įgyvendinama atsižvelgiant į patvirtintas programas ir atliekamas funkcijas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtinta Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarka ir kitais teisės aktais.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-02-03 nutarimu Nr. 110 (su vėlesniais pakeitimais) „Dėl 2004 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ Universitetui 2004 metams trims programoms vykdyti buvo paskirta 107 797 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų. Papildomai 3 721,4 tūkst. Lt skirta minimaliai mėnesinei algai ir basinei mėnesinei algai padidinti, iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo fondo (pagal 3 nutarimus) gauta 480 tūkst. Lt, pagal patikslintas pažymas apie biudžeto pakeitimus skirta 13 932 tūkst. Lt. Bendra patvirtinta ir patikslinta 2004 metų sąmata pagal suvestinę Vilniaus

universiteto Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitą (forma Nr. 2) sudarė 125 930,4 tūkst. Lt, gauti asignavimai – 125 930,4 tūkst. Lt, panaudota – 123 581,4 tūkst. Lt. Nepanaudoti 2 349 tūkst. Lt biudžeto asignavimų (88.8 programa) buvo įskaityti 2005 metų specialiosios programos vykdymui.

Universitetas 2004 metais sandorių su materialiuoju ir nematerialiuoju turtu atliko už 11 393,5 tūkst. Lt, iš jų 7 520 tūkst. Lt buvo panaudoti rekonstrukcijoms ir projektavimo darbams.

Universiteto 2005-01-01 kreditorinis įsiskolinimas 347,7 tūkst. Lt susidarė dėl 95,3 tūkst. Lt pajamų mokesčio įsiskolinimo ir 252,4 tūkst. Lt už šildymą, įvairias prekes ir PVM mokestis, už kuriuos atsiskaityta 2005 m. sausio mėnesį.

Universiteto debitorinis įsiskolinimas 2005-01-01 – 2 273,7 tūkst. Lt. Šį įsiskolinimą sudarė klientų skolos už patalpų ir butų nuomą, įvairias prekes ir paslaugas. Šios skolos buvo inventorizuotos atliekant metinę inventORIZACIJĄ.

Universitetas 2004 metais iš įvairių asmenų, įstaigų ir organizacijų gavo 16 mln. Lt lėšų įvairiems pavedimams atlikti.

Iš Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo gavo 3,8 mln. Lt pavedimų lėšų pagal sudarytas sutartis įvairioms išlaidoms (ekonominės klasifikacijos kodas 2211330). Universitetas 0,87 mln. Lt perskirstė kitoms biudžetinėms mokslo įstaigoms, su kuriomis vykdė bendrus projektus. Atlikusios tam tikrus darbus, šios įstaigos atsiskaitė atsakingam Universiteto temos vadovui, o Universitetas už visas gautas lėšas atsiskaitė Lietuvos valstybiniam mokslo ir studijų fondui.

Universitetas už 396,4 tūkst. Lt įsigijo ilgalaikio turto, panaudojo 281,7 tūkst. Lt autoriniams atlyginimams, 679,4 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 210,6 tūkst. Lt soc. draudimo įmokoms.

Iš Švietimo ir mokslo ministerijos 4,8 mln. Lt pavedimų lėšų gauta pagal įsakymus įvairioms išlaidoms (ekonominės klasifikacijos kodą 2211330). Universitetas už 33,2 tūkst. Lt įsigijo ilgalaikio turto, panaudojo 167,9 tūkst. Lt autoriniams atlyginimams, 689,1 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 217,1 tūkst. Lt soc. draudimo įmokoms.

Pagal Švietimo ir mokslo ministerijos ir Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo reikalavimus Universitetas pateikė Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitas, (forma Nr. 2), kuriose nurodė, kad visas gautas lėšas panaudojo pagal vieną išlaidų ekonominės klasifikacijos kodą 2211330 „Kitos paslaugos“.

Iš kitų įstaigų ir organizacijų Universitetas gavo 7,9 mln. Lt pavedimų lėšų pagal sudarytas sutartis, iš jų panaudojo 667,4 tūkst. Lt autoriniams atlyginimams, 1 217,8 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 367,0 tūkst. Lt soc. draudimo įmokoms.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“, ir 1991-11-23 nutarimas

Nr. 483 „Dėl mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų darbo apmokėjimo“ reglamentuoja minėtų įstaigų ir institucijų darbuotojų darbo užmokesčio, priedų, priemonių ir vienkartinių piniginių išmokų mokėjimą iš darbo užmokesčio fondo lėšų. Taigi mokant šių institucijų ir įstaigų darbuotojams darbo užmokestį iš pavedimų lėšų nei jo dydžio, nei jo skyrimo ir mokėjimo tvarkos nereglamentuoja joks teisės aktas, todėl darbo užmokestis, priedai ir priemonės mokamos neriboto dydžio.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478 patvirtinta Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarka nustato, kokia tvarka yra skiriamos valstybės biudžeto lėšos ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti valstybės institucijoms, įstaigoms ir įmonėms, savivaldybių įstaigoms ir įmonėms. Asignavimų valdytojais – Švietimo ir mokslo ministerija ir Valstybinis mokslo ir studijų fondas, skirdami valstybės biudžeto lėšas Vilniaus universitetui, turėjo informaciją (pagal pateiktas išlaidų sąmatas ir pavedimų įvykdymo atskaitas), kad Universitetas už pavedimų lėšas planuoja įsigyti ilgalaikį turtą. Tokiu būdu Švietimo ir mokslo ministerija bei Valstybinis mokslo ir studijų fondas, skirdami valstybės biudžeto lėšas ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti, ir Universitetas, panaudodamas valstybės biudžeto lėšas ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti, nesilaikė minėto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo nuostatų.

Reikšmingos klaidos, pažeidimai ir netikslumai, dėl kurių Universiteto vadovybė turi imtis skubių ir neatidėliotinių veiksmų

Universitetas vykdo veiklą, numatytą Statute – leidžia vadovėlius, mokomuosius bei kitus leidinius, rengia konferencijas ir apmokymus specialistams. 2004 metais Universitetas, vykdydamas kitų įstaigų ir institucijų pavedimus rengė konferencijas ir apmokymus bei pardavė savo išleistus leidinius. Konferencijų ir mokymų metu, 2004 metais Universitetas gavo 246,7 tūkst. Lt pajamų: 79,3 tūkst. Lt konferencijų dalyvių mokesčių, 5,9 tūkst. Lt mokesčių už bibliotekinių tęstinių mokymo kursų pagal ES Phare projektą ir 148,4 tūkst. Lt už psichologijos testus bei 13,1 tūkst. Lt už parduotas knygas (iš Švietimo ir mokslo ministerijos leidybai skirtų pavedimų lėšų). Šias gautas pajamas Universitetas apskaitė kaip pavedimų lėšas (110 subsąskaitoje „Pavedimų lėšos“). Gautų pajamų už parduotas knygas likutis subsąskaitoje „Pavedimų lėšos“ 2004 metų pradžiai 31,3 tūkst. Lt rodo, kad pajamos tokiu pačiu būdu (apskaitant pavedimų lėšose) buvo registruojamos ir ankstesniais biudžetinėmis metais.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (2004-06-15 nutarimo Nr. 751 redakcija) patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių (toliau – Taisyklės) 67 punktu, biudžetinių įstaigų

pavedimų lėšos – iš kitų juridinių arba fizinių asmenų gautos lėšos tam tikriems pavedimams vykdyti, todėl 246,7 tūkst. Lt gautos pajamos iš vykdomos veiklos buvo apskaitytos neteisingai.

Šių pajamų Universitetas, sudarydamas 2004 metų specialiosios programos sąmatą, neplanavo ir gautoms pajamoms (246,7 tūkst. Lt) nepasitvirtino sąmatos. Tokiu būdu Universitetas gautas pajamas panaudojo be patvirtintos sąmatos, pažeisdamas minėtų Taisyklių 29 punktą, kuriuo nustatyta, kad biudžetinės įstaigos bei valstybinės mokslo ir studijų institucijos, kurios gauna pajamų atlikdamos funkcijas, nustatytas jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, kasmet sudaro pajamų ir specialiųjų programų sąmatas.

Taip pat Universitetas gautų 246,7 tūkst. Lt pajamų nepervedė į biudžetą, taip pažeisdamas minėtų Taisyklių 22 punktą, kuris nustato, kad valstybės institucijų, įstaigų gautos pajamos už teikiamas paslaugas įmokamos į biudžetą, ir 23 punktą, kuris nustato, kad biudžetinių įstaigų pajamos naudojamos šių įstaigų išlaidoms dengti ir kitiems įstaigos poreikiams pagal atitinkamas specialiąsias programas, šių pajamų neapskaitė kaip specialiosios programos lėšų.

Gautas pajamas Universitetas naudojo įvairioms reikmėms ir nurašė tiesiai į pavedimų lėšų išlaidas (176 subsąskaitoje „Atsiskaitymai už pavedimų lėšas“), o buhalterinės apskaitos registruose neištraukė į specialiosios programos kasines ir faktines išlaidas pagal ekonominę klasifikaciją, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 234 punkto nuostatose.

Dėl to, kad negalėjome nustatyti kiek iš 246,7 tūkst. Lt specialiosios programos kasinių ir faktinių išlaidų nurašyta į pavedimų lėšų išlaidas ir kiek jų turėjo būti priskirta pagal ekonominę klasifikaciją šiai programai vykdyti, teigiame, kad Specialiosios programos (88.8 kodas) Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitoje (forma Nr. 2) nurodytos 33 083,0 tūkst. Lt kasinės ir 32 931,8 tūkst. Lt faktinės išlaidos yra sumažintos, nes teisingai priskyrus kasinėms ir faktinėms išlaidoms į pavedimų lėšų išlaidas nurašytas sumas, jos turi padidėti.

Dėl netinkamo pajamų (246,7 tūkst. Lt) ir išlaidų registravimo balansinėse sąskaitose, buvo apribotos mūsų galimybės nustatyti teisingus 110, 111, 400 ir 176 subsąskaitų likučius, todėl negalime patvirtinti, kad Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanso 14 eilutėje „Pavedimų lėšos“, 15 eilutėje „Lėšos, gautos už teikiamas paslaugas“, 55 eilutėje „Pajamos už teikiamas paslaugas“ ir 64 eilutėje „Atsiskaitymai už pavedimų lėšas“ likučiai yra teisingi.

Universitetas nesivadovavo 2003-12-22 Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos raštu Nr. (2.33-01)-6K-0312406, kuris nustato, kad nuompinigiajai už valstybės ilgalaikį materialųjį turtą įmokėjusioms įstaigoms 2004 metais kompensuojami iš valstybės biudžeto pervedant šias lėšas į įstaigų „Lėšų, gautų už teikiamas paslaugas“ sąskaitas.

Universitetas 2004 metais 388,2 tūkst. Lt kompensuotas įmokas už ilgalaikio turto nuomą buhalterinėje apskaitoje apskaitė ne 111 sąskaitoje „Lėšos gautos už teikiamas paslaugas“, bet 110 sąskaitoje „Pavedimų lėšos“.

Dėl neteisingo ūkinių operacijų, susijusių su kompensuotų įmokų už ilgalaikio turto nuomą gavimu ir jų panaudojimu, įregistravimo apskaitos registruose, Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse 14 eilutėje „Pavedimų lėšos“ ir 15 eilutėje „Lėšų gautų už teikiamas paslaugas“ likutis pateiktas neteisingas.

Universitetas 112 subsąskaitoje „Kitos lėšos“ apskaito: įmokų už stojamuosius egzaminus sąskaitos „Hansabanke“ 0,20 Lt likutį, įmokų už mokslą sąskaitos AB „Vilniaus bankas“ 121 320,52 Lt likutį, įmokų už bendrabučius sąskaitos 45 858,79 Lt likutį, įmokų už mokslą sąskaitos AB banke „Snoras“ 86 076,23 Lt likutį, knygyno „Litera“ gautų pardavimui knygų ir suvenyrų 79 771,69 Lt likutį, A. Mickevičiaus muziejaus neparduotų bilietų 11 390,00 Lt likutį, Kultūros centro neparduotų bilietų 33 380,00 Lt likutį ir Botanikos sodo neparduotų bilietų 7 038,11 Lt likutį, specialiųjų dokumentų blankų 1 424,6 Lt likutį.

111 subsąskaitoje „Lėšos, gautos už teikiamas paslaugas“ turėjo būti apskaitomas 253,3 tūkst. Lt (121,3 tūkst. Lt + 45,9 tūkst. Lt + 86,1 tūkst. Lt) likutis, 51,8 tūkst. Lt likutis turėjo būti apskaitomas 132 sąskaitoje „Piniginiai dokumentai“, 79,8 tūkst. Lt likutis turėjo būti apskaitomas 070 subsąskaitoje „Trumpalaikis turtas“. Specialiųjų dokumentų blankų 1,43 tūkst. Lt likutis buvo apskaitomas ir užbalansinėje subsąskaitoje 03 „Specialios paskirties ir numeruoti apskaitos blankai“.

Dėl neteisingo gautų pajamų registravimo balansinėse sąskaitose, Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse likučiai atskleisti neteisingi: 16 eilutėje „Kitos lėšos“ likutis pateiktas 386,3 tūkst. Lt didesnis, o 15 eilutėje „Lėšos, gautos už teikiamas paslaugas“ likutis 253,26 tūkst. Lt, 21 eilutėje „Piniginiai dokumentai“ likutis 51,81 tūkst. Lt ir 9 eilutėje „Trumpalaikis turtas“ likutis 79,77 tūkst. Lt mažesnis.

Universitetas valiuta gautas lėšas apskaito 112 subsąskaitoje „Kitos lėšos“. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 137 punktu, ši sąskaita skirta įvairių biudžetinės įstaigos ne iš biudžeto gautų lėšų, saugomų jos sąskaitose iki gražinimo pagal priklausomybę arba panaudojimo pagal tikslią paskirtį apskaitai tvarkyti. 2004 metų pabaigoje šios sąskaitos likutis buvo 4 587,6 tūkst. Lt. Analitinėje apskaitoje tik dalis sumos nurodyta pagal lėšų davėjus (602,3 tūkst. Lt), kurie skyrė Universitetui paramą. Likusi suma (3 985,3 tūkst. Lt) nurodyta ne pagal lėšų davėjus, o pagal Universiteto struktūrinius padalinius, kuriems priskirtos gautos valiutinės lėšos. Dėl šios priežasties buvo apribotos mūsų galimybės nustatyti lėšų prigimtį, todėl mes negalime pasakyti, kam (kokiam tikslui) Universitetas gavo valiutines lėšas (ar tam tikriems pavedimams vykdyti, ar už suteiktas

paslaugas) ir kaip jas turėjo panaudoti. Todėl mes negalėjome patikrinti, kokios balansinės sąskaitos likutyje turėjo būti parodyta likusi 3 985,3 tūkst. Lt suma. Dėl šios priežasties buvo apribotos mūsų galimybės nustatyti lėšų paskirtį, todėl mes negalime patvirtinti, kad Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse iš 16 eilutėje „Kitos lėšos“ nurodytos 4587,6 tūkst. Lt. sumos, 3985,3 tūkst. Lt joje nurodyti teisingai.

Pagal Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 38 punkto nuostatas sumokėti tiekėjui daliniai įnašai už ilgalaikį turtą, įsigyjama išperkamosios nuomos būdu, įrašomi į subsąskaitos 178 „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ debetą, o iki bus sumokėtas paskutinis įnašas, turto apskaitą tvarkoma užbalansinėje 01 sąskaitoje. Universitetas dalinius įnašus už išsiperkamą pastatą (1816,6 tūkst. Lt) kaupė 213 subsąskaitoje „Kitų lėšų išlaidos“ ir sumokėjęs paskutinį įnašą bei išsipirkęs pastatą, nenurašė sukauptų išlaidų, kaip numato Tvarkos 240 punkto nuostatos. Dėl šios priežasties Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse 34 eilutėje „Išlaidos iš biudžeto“ padidintos 1 816,6 tūkst. Lt.

Nesivadovaujant 2001-03-16 Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 240 punktu, kuris nustato, kad nebaigtų ir baigtų, bet neperduotų naudoti objektų statybos arba rekonstravimo sąnaudos iš subsąskaitos 200 „Išlaidos iš biudžeto“ metų pabaigoje nenurašomos, bet perkeliamos į kitus metus, Universitetas neperkėlė į sekančių metų 200 subsąskaitos „Išlaidos iš biudžeto“ likutį faktiškai padarytų 6300 tūkst. Lt rekonstravimo bei 800 tūkst. Lt bibliotekos projektavimo darbų sąnaudų, neteisingai nurašydamas šią sumą į išlaidas. Dėl šios priežasties Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse 34 eilutėje „Išlaidos iš biudžeto“ sumažintos 7 100 tūkst. Lt (6 300 tūkst. Lt+ 800 tūkst. Lt).

Dėl neteisingo nebaigtų statybos ar rekonstravimo darbų apskaitos, kai sukauptos sąnaudos nurašomos tiesiai į išlaidas, yra rizika, kad užbaigus darbus nebus padidinta rekonstruojamo ar statomo objekto vertė, arba rekonstravimo suma bus neteisingai įvertinta.

Aukščiau išdėstyti dalykai rodo, kad Universitete ne visos ataskaitinio laikotarpio ūkinės operacijos ir balansiniai likučiai buvo užregistruoti teisingai, kad užregistruojant likučius buvo nurodytos neteisingos sumos, kad ūkinės operacijos užregistruotos ir atskleistos 2005-01-01 finansinėse ataskaitose nesilaikantis apskaitos principų ir taisyklių:

1. Dėl to, kad negalėjome nustatyti kiek iš 246,7 tūkst. Lt specialiosios programos kasinių ir faktinių išlaidų nurašyta į pavedimų lėšų išlaidas ir kiek jų turėjo būti priskirta pagal ekonominę klasifikaciją šiai programai vykdyti, teigiame, kad Specialiosios programos (88.8 kodas) Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitoje (forma Nr. 2) nurodytos 33 083,0 tūkst. Lt

kasinės ir 32 931,8 tūkst. Lt faktinės išlaidos yra sumažintos, nes teisingai priskyrus kasinėms ir faktinėms išlaidoms į pavedimų lėšų išlaidas nurašytas sumas, jos turi padidėti.

2. Gautos pajamos (246,7 tūkst. Lt) už teikiamas paslaugas bei kompensuotų nuompinigių įmokos (388,2 tūkst. Lt) apskaitos registruose nurodytos ne 400 subsąskaitoje „Pajamos už teikiamas paslaugas“, o 110 subsąskaitoje „Pavedimų lėšos“, išlaidos ne 111 sąskaitoje „Lėšos už teikiamas paslaugas“, o 176 subsąskaitoje „Atsiskaitymai už pavedimų lėšas“. Dėl šios priežasties Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanso 14 eilutėje „Pavedimų lėšos“ nurodytas 1 739,9 tūkst. Lt likutis, 15 eilutėje „Lėšos, gautos už teikiamas paslaugas“ 169,3 tūkst. Lt likutis, 55 eilutėje „Pajamos už teikiamas paslaugas“ 5 138,2 tūkst. Lt likutis ir 64 eilutėje „Atsiskaitymai už pavedimų lėšas“ 4 054,3 tūkst. Lt likutis yra neteisingas.

3. Dalis gautų pajamų už teikiamas paslaugas (386,3 tūkst. Lt) apskaitos registruose nurodytos neteisingai 112 subsąskaitoje „Kitos lėšos“. Dėl to Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse 16 eilutėje „Kitos lėšos“ likutis pateiktas 386,3 tūkst. Lt didesnis, o 15 eilutėje „Lėšos, gautos už teikiamas paslaugas“ likutis 253,26 tūkst. Lt, 21 eilutėje „Piniginiai dokumentai“ likutis 51,81 tūkst. Lt ir 9 eilutėje „Trumpalaikis turtas“ likutis 79,77 tūkst. Lt mažesnis.

4. Valiuta gautas lėšas (3 985,3 tūkst. Lt) Universitetas apskaitė 112 subsąskaitoje „Kitos lėšos“ ir apskaitos registro nevedė pagal lėšų davėjus. Mes negalėjome nustatyti tikrosios lėšų paskirties ir patikrinti kokiose balansinėse sąskaitos turėjo būti parodyta ši suma. Dėl apribojimo nustatyti lėšų paskirtį ir tuo pačiu kokiose sąskaitoje jos turi būti apskaitomos, mes negalime patvirtinti, kad Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse iš 16 eilutėje „Kitos lėšos“ nurodytos 4 587,6 tūkst. Lt. sumos, joje 3 985,3 tūkst. Lt yra nurodyta teisingai.

5. Įnašai už ilgalaikį turtą, įsigyjamą išperkamosios nuomos būdu, kaupiti ne 178 subsąskaitoje „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“, o 213 subsąskaitoje „Kitų lėšų išlaidos“ ir sumokėjus paskutinį įnašą, nenurašyta 1 816,6 tūkst. Lt sukauptą suma. Dėl šios priežasties Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse 34 eilutėje „Išlaidos iš biudžeto“ padidintos 1 816,6 tūkst. Lt.

6. Neperduotų naudoti rekonstravimo ir projektavimo darbų sąnaudos nekauptos 200 subsąskaitoje „Išlaidos iš biudžeto“, o nurašytos tiesiai į išlaidas. Dėl to Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse 34 eilutėje „Išlaidos iš biudžeto“ sumažintos 7 100 tūkst. Lt.

Universitete sukurtos išankstinės, einamosios ir paskesniosios vidaus kontrolės procedūros neveikė taip, kad nustatytų galimas klaidas apskaitoje ir finansinėje atskaitomybėje, kad užtikrintų teisingą pajamų planavimą ir kad gautos pajamos būtų laiku mokamos į valstybės biudžetą, kad apskaitos registruose ūkinės operacijos, susijusios su pajamų už teikiamas paslaugas gavimu, su valiutinių lėšų gavimu, su kompensuotų nuompinigių įmokomis, su išperkamąja nuoma, su rekonstravimo ir projektavimo darbais, būtų teisingai įvertintos bei įregistruotos apskaitos

registruose ir atskleistose finansinėse ataskaitose laikantis apskaitos principų ir taisyklių, kad būtų užregistruotos visos ataskaitinio laikotarpio operacijos ir balansiniai likučiai.

Už tinkamą apskaitos tvarkymo ir finansų kontrolę pagal Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. IX-1235) 4 straipsnio 6 dalies 1 ir 3 punktus atsako viešojo juridinio asmens vyriausiasis buhalteris.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-03-31 nutarimu Nr. 205 patvirtintų biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų 19 punktu, biudžeto pajamų ir išlaidų vykdymui kontroliuoti reikia informacijos, kurios pagrindinis šaltinis yra atskaitomybė. Jos teisingumą garantuoja vyriausiasis finansininkas. Vadovaujantis minėto nutarimo 19.1 punktu, vyriausiasis finansininkas (buhalteris) kartu su įstaigos vadovu atsako, jeigu netinkamai tvarkoma buhalterinė apskaita, ne laiku pateikiama arba yra klaidinga buhalterinė atskaita.

Klaidos, pažeidimai, netikslumai, kuriuos Universiteto vadovybė turi apsvarstyti ir numatyti priemones jiems pašalinti

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo (1991-05-21 Nr. I-1336) 7 str. 1 d. nustato, kad apdraustųjų asmenų, nurodytų šio įstatymo 4 str. 1 ir 2 d. (dirbančiųjų) socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos nuo kiekvienam apdraustajam asmeniui apskaičiuoto darbo užmokesčio sumos. Taip pat 9 str. 2 d. nustato, kad apskaičiuotas socialinio draudimo įmokas draudėjas sumoka ne vėliau, kaip iki kito mėnesio 15 d., išskyrus šiame įstatyme nustatytus atvejus. Įstaigos ir organizacijos, visiškai išlaikomos iš Lietuvos Respublikos biudžeto ir savivaldybių biudžetų, apskaičiuotas socialinio draudimo įmokas turi sumokėti tą dieną, kurią iš Lietuvos Respublikos kredito įstaigų gauna lėšas praėjusio mėnesio darbo užmokesčiui mokėti, bet ne vėliau, kaip iki kito mėnesio 15 d.

Vilniaus universitetas 2004 metais įmokų už socialinio draudimo įmokas pervedė 138,5 tūkst. Lt daugiau nei priskaičiavo.

Universitetas, mokėdamas didesnes socialinio draudimo įnašų sumas nei numatyta minėtame teisės akte, pažeidė Biudžeto sandaros įstatymą (2003-12-23 Nr. IX-1946), kurio 2 str. 3 d. nustato, kad biudžetiniai metai – metai, kurie prasideda sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d. ir 32 str. 1 d. nustato, kad metams pasibaigus, asignavimų valdytojų ir jiems pavaldžių įstaigų ir kitų subjektų disponuojamose sąskaitose esančios lėšos, išskyrus nepanaudotus asignavimus specialiosioms programoms ir baigiamiems statybos objektams finansuoti, grąžinamos į atitinkamą biudžetą ne vėliau kaip iki sausio 10 d.

Pastebėjimai

Pastebime, kad 2003 metais neinventorizuotos gautinos ir nurašytos iš balanso nemokių debitorių skolos 2004 metais buvo inventorizuotos visos, kaip tai numato Inventorizacijos taisyklės.

2004 metų centrinių rūmų inventorizacijos metu nustatyti Inventorizacijos taisyklių pažeidimai buvo ištaisyti audito metu.

Atkreipiame dėmesį, kad 2004 metų birželio mėnesį pradėjęs dirbti vidaus auditorius iki 2005 m. kovo pabaigos nepateikė nei vienos audito ataskaitos ir rekomendacijų dėl vidaus kontrolės procedūrų tobulinimo, todėl audito metu negalėjome pasinaudoti jo darbu.

Universitetui nuo 1994 metų patikėjimo teise priklausantys gyvenamieji pastatai, kurių bendra vertė 669,2 tūkst. Lt., apskaitos registruose užregistruoti tik 2004 metais. Tai rodo, kad iki 2004 metų Universitete neveikė išankstinės, einamosios ir paskesniosios kontrolės procedūros, kurios užtikrintų, kad turtas būtų laiku ir teisinga suma užregistruotas apskaitos registruose ir teisingai atskleistas finansinėse ataskaitose.

Vadovaujantis 2001-03-16 Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 70 patvirtintos biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 44 p. neskaičiuojamas nusidėvėjimas ilgalaikio materialiojo turto: pastatų ir statinių, kurie yra unikalūs architektūros ir meno paminklai, muziejinių ir meninių vertybių. Universitete iki 2004 metų, pastatams, kurie yra priskirti kultūros vertybėms neteisingai buvo skaičiuojamas nusidėvėjimas. 2004 metų gruodžio mėnesį pagal buhalterinę pažymą buvo stornuotas priskaičiuotas nusidėvėjimas šiems pastatams (pažymoje nurodytas turto pavadinimas, inventoriniai numeriai, balansinės ir nusidėvėjimo suma, bei kiekvieno pastato kultūros vertybės kodas). Šiuo atveju iki 2004 metų Universitete neveikė išankstinės ir einamosios ir paskesniosios kontrolės procedūros, kurios užtikrintų, kad ilgalaikio turto nusidėvėjimas būtų skaičiuojamas pagal galiojančius teisės aktus, kad apskaitos registruose būtų užregistruotas laiku ir teisinga suma, kad būtų teisingai atskleistas finansinėse ataskaitose.

Universiteto Senatas 2003-12-16 nutarimu patvirtino Universiteto darbuotojų darbo apmokėjimo nuostatus, kurių 30 punkte numatė neriboto dydžio priedų, priemonių, premijų ir materialinių pašalpų iš specialiųjų lėšų skyrimą. Šis pastebėjimas buvo pateiktas ir praeito audito, atlikto Vilniaus universitete, metu.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į ataskaitoje išdėstytus dalykus, siūlome Universitetui:

- Numatyti išankstinės, einamosios ir paskesniosios vidaus kontrolės procedūras, kurios nustatytų galimas klaidas apskaitoje ir finansinėje atskaitomybėje, kurios užtikrintų teisingą pajamų planavimą ir tai, kad gautos pajamos būtų laiku mokamos į valstybės biudžetą, kurios užtikrintų, kad apskaitos registruose ūkinės operacijos, susijusios su pajamų už teikiamas paslaugas gavimu, su valiutinių lėšų gavimu, su kompensuotų nuompinigių įmokomis, su išperkamąja nuoma ir rekonstravimo bei projektavimo darbais, būtų teisingai įvertintas ir įregistruotas apskaitos registruose bei atskleistos finansinėse ataskaitose laikantis apskaitos principų ir taisyklių, kurios užtikrintų, kad būtų užregistruotos visos ataskaitinio laikotarpio operacijos ir balansiniai likučiai.
- Atlikti subsąskaitų likučių koregavimą pagal nurodytus ataskaitoje pažeidimus.

- Numatyti vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad socialinio draudimo įmokos būtų mokamos teisinga suma.

- Patobulinti išankstinės, einamosios ir kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad apskaitos registruose turtas būtų registruojamas laiku.

Apie rekomendacijų įvykdymą iki 2005 m. liepos 1 d. prašome informuoti Valstybės kontrolės Finansinio audito 5-ąjį departamentą adresu: Pamėnkalnio g. 27, 01113 Vilnius.

Prašome per 10 darbo dienų susipažinti su ataskaitoje pateiktais audito rezultatais ir nesutikus pareikšti pastabas.

Dėkojame Universiteto darbuotojams už bendradarbiavimą atliekant 2004 metų finansinės atskaitomybės auditą.

Finansinio audito 5-ojo departamento direktorė

Daiva Bakutienė

Finansinio audito 5-ojo departamento valstybinė auditorė

Lina Bagdonavičiūtė

Susipažinome:

Vilniaus universiteto rektorius

Benediktas Juodka

Finansų ir ekonomikos direktorius

Artūras Bartašiūnas